

Angličan v mississippijské deltě

Nebývá zvykem, aby se oblíbený seriálový lékař dal na blues. Lidé, kteří v pátek 26. a sobotu 27. července zavítají do pražského Kongresového centra na show zpívajícího herce **Huga Laurieho**, však vědí, že dr. House není zdaleka jeho jedinou rolí.

MICHAL BYSTROV

Postavu zavlíhého neurotika, jenž umí obdivuhodně diagnostikovat lidské neduhy, se Hugh Laurie (54) natočením loňské série nadobro rozloučil, načež oznámil, že se chce do budoucna věnovat hudební kariéře.

V jeho případě nejde o plané řeči: tenhle charismatický drsňák má sice úzký rozsah a relativně nelibý hlas, nicméně to nejdůležitější – totiž feeling a vkus – mu rozhodně nechybí. Navíc hraje poměrně slušné boogie-woogie piano, a hlavně: dokáže si vybrat o třídu lepší muzikanty, než je on sám.

Melodie z močálu

V létě roku 2010 byli hudební fajnšmekři udiveni vysokou úrovní Laurieho debutové nahrávky *Let Them Talk*. Podobně zaskočení se však museli cítit už předtím, při uvedení prvních dílů seriálu o dr. Houseovi, fanoušci úspěšného komediálního dua Fry and Laurie, které Hugh tvořil na přelomu 80. a 90. let s kamarádem Stephenem Fryem (skvělý filmový představitel Oscara Wildea). A zmateně se asi tvářili i diváci, jež Laurie rozesmával v kultovním sitcomu *Černá zmije*.

Našel dobrý recept. Ačkoliv má za sebou teprve dvě desky, už teď Hugh Laurie (druhy seriálový dr. House) vede hudební žebříčky.

FOTO 2 MEDIA

Prvek překvapení je zkrátka pro jeho dráhu příznačný – a že má tento nadějný, byť poněkud nesystematicky obsazovaný herec něco společného s muzikou, zprvu také věděli snad jen ti, kdo ho poznali v hitovém klipu Annie Lennoxové *Walking On Broken Glass*.

Laurieho dnešní stylizace (britský gentleman putující po mississippijské deltě) dobře zapadá do celkového naladění současných tvůrčích crossoverů mezi moderností a minu-

lostí. Trend, který se zpočátku týkal především hledání vhodného zvuku, zahájili producenti typu Daniela Lanoise a T-Bone Burnetta. Dál ho rozvíjí Joe Henry, Madonnin švagr a strážce mnoha nedávných comebacků (Solomon Burke, Bettye LaVette, Billy Bragg). Právě on pomohl Lauriemu nalézt jeho sound, vytažený z hlubin saintlouiského močálu, prohraný nablýskanými tubami muzikantů z vykřičené neworleanské čtvrti Storyville

a obohacený o postpunkovou temnotu henryovské generace.

V květnu 2013 vyšlo Laurieho druhé album *Didn't It Rain*. Podle očekávání upevnilo zpěvákova (už ne hercovu) nově nabytou pozici a postrčilo ho k tomu, aby konečně vyrazil na regulérní turné. Po listcích na první pražský koncert (26. 7.) se jen zaprášilo. Proto byl na další den urychleně dojednán druhý, jistě už také zcela či téměř vyprodaný. Po řešákově z Oxfordu, co si teď uží-

vá roli životem znaveného bluesmana, je vážně sháňka. A přestože není pochyb, že dr. House na tom má lví podíl, stojí za to se na jeho koncert vypravit i kvůli písničkám.

Upřímně řečeno, kde jinde by průměrný recipient TV seriálů uslyšel jména jako Bessie Smith, W. C. Handy či Memphis Minnie? A kde jinde by bluesový fanda získal naději, že ne všechny mediální hvězdy mají místo mozku malou kostku?

Poučení z „džambulky“

ONDŘEJ ŠTINDL
redaktor LN

TĚSNĚ VEDLE

Těžko říct, co je v tyhle dny otravnější. Jestli donekonečna rozžvatlaná story o ztracení a nalezení zpěvačky Ivety Bartošové, nebo ty spousty urputně vtípných řečí o tom, jak moc je ten příběh o ztracení a nalezení zpěvačky Ivety Bartošové otravný. Nedokážu sice předstírat, že story, v níž figuruje proraditelský italský hrabě, značně dezorientovaná pop-hvězda, věrný přítel, slovo „džambulka“ a naruby obrácené plavky, nemá jistou dosti zvrácenou přitažlivost. Ale co je moc... znáte to.

Zároveň mám ale dojem, že potenciál toho příběhu zůstává vlastně nevyužitý. Řekl bych totiž, že představuje víc než zdroj voyeurského povyražení, případně nástroj posílení vlastního sebevědomí – hledme, tak přece jenom se najde někdo hloupější než já.

Je to příběh pádu a ty bývají silné a končívají dost ošklivým nárazem (možná by proto bylo namístě z té masově vyjadřované škodolibosti trochu ubrat). A padá tady ikona světa, který v jiných sférách společenského života silně a někdy taky dost agresivně ožívá. Světa normalizačního show-byznysu, bakelitových princezníček, pofiderních jistot a všeobecného klidku. Zatímco se část společnosti upíná k idealizovanému obrazu doby, jež přinesla mimo jiné Ivetu Bartošovou, a vkládá naději do nástupu jakéhosi retra pozdního bolševismu, ukazuje ta nešťastná paní, jaké bývají a pravděpodobně i budou ty konce.

Tvrz německví na Špilberku

Zní to poněkud ironicky, ale je to tak: také **nacistická minulost** může být – a je – předmětem „turistického“ zájmu, když ne masového, tak zcela jistě individuálního.

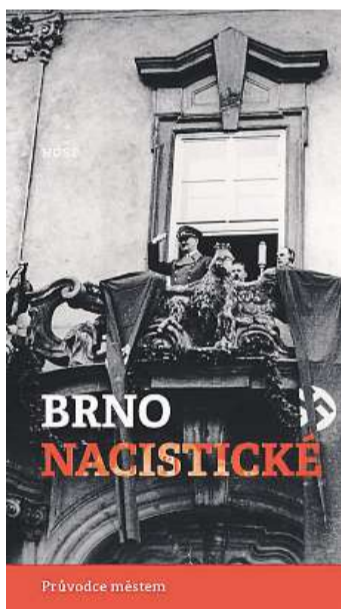
JÍŘÍ PEŇÁS

Domy, stejně jako knihy, mají svou historii a za zdmi i těch jinak obyčejných se odehrávaly příběhy, které tvoří dějiny města, jejich živou i skrytou paměť. K těm nejbolestivějším patří samozřejmě během let 1939–45. Nacismus je přitom nadán zvláštní přitažlivostí: mísí se v něm fascinace zlem s pietou, jakási perveze s nutností ony věci nezapomínat. Je to voyerismus s mravním akcentem.

V Německu, kde k tomu mají své vážné důvody, jsou takové průvodci běžní. Viděl jsem je v Berlíně, Mnichově, Frankfurtu, Výmaru... Mají podobu úhledných knížek do kapsy, jsou vybaveny plánek a je tam hodně fotografií, které jsou doplněny kvalitním a informativně bohatým textem. Přesně podle takového vzoru je poskládána i knížka *Brno nacistické*.

Její autoři Alexandr Brummer a Michal Konečný ostatně německý vzor přiznávají (konkrétně výmarský) a nutno jim přiznat, že kvalitou nijak za těmi německými nezaostávají. Kniha může sloužit i jako stručné dějiny let 1939–45 v jednom velké městě.

Brno má přitom mezi česko-moravskými protektorátními městy zvláštní postavení. Bylo to dáno silnou německou přítomností, která v centru Brna tvořila většinu. V roce 1930 žilo v tomto městě 52 tisíc Němců, jedna pětina obyvatel, z nichž jen nemnozí nevěděli 15. března 1939 přijíždějící německá vojska. Brno, kde mezitím došlo k převratu a poslední český starosta byl jednoduše sesazen, „bylo v tu chvíli německé, jak je už nikdy nikdo neuvidí. Nebylo slyšet ani české slovo,“ citují autoři brněnského

Po stopách okupantů REPRO LN

novináře Lidových novin Bedřicha Golombeka. Hned třetí den přijíždí do Brna Adolf Hitler. Na Nové radnici ho a jeho suitu přivítá vůdce brněnských nacistů Oskar Judex, který ho chce obdarovat nejstarším exemplářem První knihy města Brna. Hitler oponuje, že bude lépe, když zůstane ve zdech města. Z průvodce se dále dozvídáme, že poté Hitler popleskal mimě ironicky době živé tvářičky Judexova synka, který si mu stěžoval, jak trpěli pod krutými Čechy. Tehdy je to ještě pouhý žvást, krutost z české strany Němci teprve poznají. Ale až za dlouhých šest let. Pochod z Brna na rakouské hranice patří k nejtemnějším kapitolám tzv. odsunu. Možná je škoda, že se tahle kapitola do průvodce už nevešla.

Knižka je tedy koncipována do cirkla čtyř desítek brněnských zastavení na místech spjatých s nacistickou mocí, s perzekucí i s protektorátní každodenností. Tak sídlo gestapa bylo nejprve na Orli, pak v Mozartově, nakonec se usadilo v budově zrušené české právnické fakulty na Veleři. Úřadovna říšského protektora byla v Místodržitelském paláci na Moravském náměstí. Místem, které sloužilo Němcům k setkávání, byl

samozejmě Německý dům na Moravském náměstí, postavený v roce 1891 jako symbol německé liberální buržoazie. Dne 11. března 1939, pár dní před okupací, tady brněnští nacisté předběhli události a de facto vyhlásili převzetí moci nad městem. Dům byl „za odplatu“ na jaře 1945 zbořen: Němci ještě před odsunem museli přiložit ruku k dílu.

Některá místa jsou všeobecně známá a slouží jako symbol, který má celostátní platnost: asi nejvíce Kounicovy koleje, žalář a vyšetřovna, kterými prošlo 35 tisíc osob a 700 z nich tu bylo popraveno. Nebo Špilberk, nad nímž vlála vlajka s hákovým křížem. Tuto pevnost, která v 19. století sloužila jako známý žalář (je o něm zmínka i ve Stendhalově *Kartouze parmské*), nacisté chtěli využít jinak – špilberská citadela měla sloužit jako „tvrz německví“, jako romantická kulisa germánské přítomnosti na Moravě. Jak píše autoři, hradní areál měl být přejmenován na Adlerhorst, Orlí hnízdo, a měl projít celkovou rekonstrukcí.

Nejobskurnější, jak píše autoři, byla přestavba barokní kaple, která se měla stát slavnostní síní, již vévodil katafalk se svastikou, Hitlerovou hlavou a orlicí. S nacistickou mystikou je spojován i blízký středověký hrad Veleři, který v roce 1943 převzala SS. „Romantické“ představy, podle nichž tu měl Himmler zřídit jakési řádové sídlo s tajnými archivy a laboratořemi na výzkum tajné zbraně, však autoři krotí. I samotný výskyt Himmlera na hradě je podle nich neověřený.

Několik důležitých kapitol je věnováno největšímu nacistickému zločinu, holokaustu. Posledním brněnským zastavením židovské perzekuce byla obecná škola v Merhautově ulici, shromažďovna, v níž naprostá většina brněnských Židů strávila poslední hodiny pobytu ve svém městě. Z deseti tisícové komunity přežilo 1033 lidí.

Alexandr Brummer – Michal Konečný: Brno nacistické. Průvodce městem

Vydal Host, Brno, 198 stran

inzerce

SNOVÁ
NABÍDKA NEJEN NA
LÉTO

- INTERNET v mobilu **ZADARMO**
- do všech sítí **2,50 Kč/min**
- **1,50 Kč** za SMS
- **BEZ ZÁVAZKU**

v každé dobré trafice!

MOBIL.CZ

Staňte se fanouškem na www.facebook.com/MOBIL.CZ
Při zakoupení nové předplacené karty získává zákazník automaticky službu mobilní internet zdarma. Více podrobností o podmínkách služby najdete na www.mobil.cz.